

Asociacija „ROTARY INTERNATIONAL APYGARDA 1462“

Lietuvos Respublikos Prezidentei Daliai Grybauskaitei

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai

Lietuvos Respublikos Savivaldybių asociacijai

Lietuvos Respublikos žmonėms

REZOLIUCIJA

DĖL AKTYVESNIŲ IR ĮVAIRIAPUSIŠKŲ VEIKSMŲ SAVIŽUDYBIŲ PROBLEMAI LIETUVOJE SPRĖSTI

Rotary International Apygardos 1462 Konferencija 2015, 2015 m. spalio 23-24 d.

Rotary International – tarptautinė, aukštos reputacijos verslo ir profesijų lyderius jungianti organizacija, vykdanči humanitarinius projektus, ugdanči ir skatinanti tarptautinį tarpusavio supratimą, gerą valią ir taiką.

Šiuo metu Rotary pasaulinė bendruomenė vienija daugiau nei 1,2 mln. narių, susibūrusių į klubus 206 šalyse, tarp kurių yra ir Lietuva. Rotary International Apygarda 1462 Lietuvoje vienija 49 klubus, kuriems priklauso net 1495 nariai.

2015 m. metinėje konferencijoje „Šiandieninio lyderio vaidmuo savižudybių prevencijoje“ rotariečiai sutelkė dėmesį į šią opią mūsų visuomenėje problemą. Į pagalbą pasitelkdami žinomus Lietuvos bei užsienio specialistus, rotariečiai ragina Lietuvos Respublikos piliečius ir valdžios atstovus imtis aktyvesnių veiksmų mažinant savižudybių mastą mūsų šalyje ir didžiausią dėmesį skiriant jų priežastims.

Lietuva ir Europoje, ir pasaulyje užima vieną pirmaujančių pozicijų tarp šalių, kuriose per metus nusizudo daugiausia žmonių.¹ Higienos institutas pateikia itin sukrečiančius skaičius: per praėjusius metus Lietuvoje savo noru iš gyvenimo pasitraukė 930 žmonių². Tai sudarė beveik 32 atvejus 100 tūkst. gyventojų.

Statistika rodo, jog dažniausiai savižudybę Lietuvoje renkasi vyrai, kurių amžiaus vidurkis svyruoja nuo 20 iki 75 ir daugiau metų.³ Ypač skaudi jaunimo ir net vaikų savižudybių problema. Savižudybių priežastimis neretai įvardijama žalingas gyvenimo būdas, įvairios psichologinės ir socialinės problemos, visuomenės psichinės sveikatos būklė.

Nepaisant tokios kraupios statistikos ir problemos masto, mūsų visuomenė ir valstybė savižudybių prevencijai skiria per mažai dėmesio. Savižudybių prevencija – sudėtingas, daug laiko bei bendrų pastangų reikalaujantis procesas, tad dabar pradėtų veiksmų rezultatai bus matomi tik po kelerių metų. Viešojoje erdvėje šia tema vis dažniau pasisako visuomenės veikėjai ir specialistai, bet realių kovos su savižudybių priežastimis veiksmų bei apčiuopiamų rezultatų, rodančių savižudybių Lietuvoje skaičiaus mažėjimą, kol kas nematome.

Konferencijoje kalbėjęs vyskupas Kęstutis Kėvalas išsakė mintį, kad gyvenimas tai šeima, darbas, prasmės. Savižudybė – beprasmybė, nuobodulus, depresijos pasekmė. Žmogus turi kurti, jaustis reikalingu.

Įm/k 195734244, A.Vivulskio 7-221, Vilnius LT-03221

Mob. 8 687 4090, admin@rotary.lt

LT83 7180 5000 0270 0701, AB Šiaulių bankas

LT26 7300 0101 3016 4761, Swedbank AB

Lietuvos Rotary klubų nariai kviečia šalies visuomenę, politikus ir vykdomąją valdžią imtis aktyvesnių bei visas gyvenimo sritis (verslo, politikos, mokslo, sveikatos apsaugos ir kt.) apimančių kovos su savižudybių problema Lietuvoje veiksmų ir siūlo:

valstybės institucijoms ir šalies visuomenei įvardinti savižudybių problemą, kaip vieną svarbiausių nacionalinio masto sveikatos bei socialinių problemų, kurios sprendimui telkiami valstybės resursai ir visuomenės pajėgos;

skubiai mažinti bendrą alkoholio suvartojimą veiksmingomis priemonėmis: nuolat didinant alkoholio akcizus, mažinant prieinamumą ir uždraudžiant jo reklamą;

organizacijų lyderiams prisidėti prie „savižudybių krizės“ sprendimo bent jau savo organizacijose, kuriant sąlygas bendruomeniškumo radimuisi bei sutelkiant pastangas įtraukti darbuotojus į įmonės prasingos veiklos kūrimą;

inicijuoti gerųjų pavyzdžių (t.y. žmonių, kurie bandė/ketino nusižudyti, tačiau vėliau atrado gyvenimo džiaugsmą) viešinimo kampaniją. Naudoti valstybės ir verslo finansuojamas socialinės informacijos akcijas jaunimo savižudybių tema prieš masinius renginius (koncertus/ teatro spektaklius), pritraukiant įžymybes, kurios gali būti nuomonės lyderiai;

organizuoti platesnį psichologinės pagalbos specialistų rengimą, socialinių darbuotojų, vaiko teisių apsaugos tarnybų darbuotojų, policijos darbuotojų mokymus žmogaus raidos, psichologinių krizių, jų įveikos, tarpžinybinio komandinio darbo klausimais;

skatinti mokyklų projektus, skirtus moksleivių patyčių problemai spręsti, mokyti jaunimą surasti savo kelią bei siekti užsibrėžtų tikslų;

sutelkti dėmesį rizikos grupės šeimoms: mokyti jas tėvystės įgūdžių, skatinti betarpišką pagalbą vietos bendruomenėje, seniūnijų lygmenyje pritraukti psichikos sveikatos specialistus, kurie dirbtų su tokiomis šeimomis;

skatinti psichosocialinius depresijos gydymo būdus, mažinti vakarų šalyse jau sumenkusį gydymą medikamentais. Remti programas, kurių dalyviai dirba su vaikais, turinčiais raidos ar psichikos problemų;

stiprinti psichologinę, psichiatrinę pagalbą visoje Lietuvoje, ypač rajonuose. Organizuoti mokytojams papildomus psichologinės pagalbos mokymus. Paruošti lektorius, kurie mokyklose galėtų skaityti pranešimus mokiniams ir mokytojams;

tobulinti LR Psichikos sveikatos priežiūros įstatymą, kuris dabar nesuteikia pakankamai galimybių padėti žmogui, nesuvokiančiam, kad tokia pagalba jam reikalinga;

skatinti žmonių pasitenkinimą gyvenimu ir jo kokybę Lietuvoje, nes laimingas žmogus yra ekonominė ir socialinė vertybė.

Lietuvos Rotary bendruomenė imsis veiksmų telkdama savižudybių prevencijai vietos bendruomenės ir panaudos savo narių lyderystę, kompetenciją, socialinius įgūdžius, tarptautinius ryšius ir resursus, kad savižudybių, ypač vaikų ir jaunimo, problema būtų sprendžiama efektyviau.

Už rezoliuciją nubalsuota vienbalsiai.

Rotary International Apygardos 1462 valdytojas Antanas Čepys

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "A. Čepys".

- 1 Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO, angl. WHO – World Health Organization) duomenys.
- 2 Higienos instituto Mirties priežasčių registras. Paskutinis atnaujinimas 2015 m. rugsėjo 9 d.
- 3 Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenys.